

Hindaja kontroll-leht (VII-VIII kl)

24. emakeeleolümpiaadi piirkonnavor 24.01.2009

		Hinnatav tunnus / Eeldatav vastus	Punkte kokku kuni	Märkused
1.1		Näited sobivatest vastustest, kuid lähtuda tekstist ja õpilase põhjendustest: 1. ratsionaalne – tegi mitmeid asju ühel ajal: kuulas orelimuusikat raadiost oma töölaua taga askeldades; 2. säästlik/kokkuhoidlik – ei lasknud enam endale kingitusi teha, kui teadis, et on suremas; on nõus lühema kirstuga; 3. täpne – alates aastast 1938 iga kalendriaasta kohta oma märkmik, mis sisaldas täielikku ülevaadet laekunud tuludest ja sooritatud kulutustest; 4. hooliv – ta hoolis oma lapselapsest, andis talle edasi oma maailmavaate, tutvustas talle oma pärandit; 5. korraarmastaja – pidas täpset kulude-tulude arvestust; 6. töökas – istus pidevalt töölaua taga, isegi muusikat ei raatsinud niisama kuulata; 7. hea mälu – tal oli oma märkmiku sisu peas.	8	8 p – õpilane on välja toonud 4 iseloomuomadust ja on seda teksti toel põhjendanud 6 p – õpilane on välja toonud 3 iseloomuomadust ja on seda teksti toel põhjendanud 4 p – õpilane on välja toonud 2 iseloomuomadust ja on seda teksti toel põhjendanud 2 p – õpilane on välja toonud 1 iseloomuomaduse ja on seda teksti toel põhjendanud või õpilane on toonud välja ainult iseloomuomadused, kuid ei ole neid teksti toel põhjendanud
1.2	a	insener-tehnilise maailma tähtteosed ja kuulsate maadeuurijate dokumentaalsed reisikirjad, igatahes mitte mingisugune ilukirjanduslik mõttetus	1	Iga õige vastus annab 1 punkti, kokku võib saada ülesande 1.2 eest 4 punkti.
	b	vanaisa kuulas aeg-ajalt rahumeelset orelimuusikat klassikaraadiost oma töölaua taga askeldades	1	
	c	kirjutas aastaid üles kõik tulud ja kulud	1	
	d	ehitas väga lihtsa ja asjaliku kiriku	1	

	Hinnatav tunnus / Eeldatav vastus	Punkte kokku kuni	Märkused
1.3	Üks võimalik vastus: Vanaisa suri rahuliku südamega, kuna ta sai aru, et tema lapselaps on sama ratsionaalne nagu ta isegi: vanaisa silmis aga helkis säästlik läigatus ja tema jahe käepigistus kiitis mu mõtte tänulikult heaks.	2	2 p – põhjendus teksti toel 1 p – põhjendus tekstile viitamata 0 p – vastamata või suvaline vastus
1.4	elu lõpp; elu viimased toimingud; elu viimane pingutus, suremine, elu kui teekond jõuab lõpule vms	2	2 p – õige vastus 0 p – vale vastus NB! Vale on vastus <i>surm</i> , kuna see on juba finiš.
1.5	Isa ostis korraka neli paari suusasaapaid, kuna sai need üle mõistuse odavalt.	2	2 p – õige vastus 0 p – vale vastus
2.1	Antud kirjandusteos on valm. Valmi tunnused: a) mõistujutt või luuletus, allegooriline teos; b) õpetliku sisuga; c) enamasti on valmil kaks osa: esimeses osas esitatakse sündmus, teises antakse õpetlik järeldus e moraal; d) valmi eesmärgiks on naeruvääristada inimeste ja nähtuste negatiivseid jooni; e) tegelasteks on enamasti loomad. Valmi „Mölder“ autor on Ivan Krõlov.	3	3 punkti – õige žanr ja 3 valmi tunnust 2 punkti – õige žanr + 2 valmi tunnust 1 punkt – kui tuntakse ära žanr NB! Autori tundmine lisapunkti ei anna.
2.2	<i>toober</i> – piisab, kui õpilane nimetab nõu või anum. <i>kolu</i> : <i>kolud</i> – piisab, kui õpilane nimetab seda veski osaks. <i>kolu</i> – <i>lehtrikujuline mahuti</i> , <i>kuhu jahvatatav aine sisse kallatakse</i> või <i>millest see välja voolab</i> .	2	kumbki sõnaseletus 1 punkt
2.3	Lugeda õigeaks, kui õpilane kirjutab selgituseks: väga segamini, tohutult segamine jne, või viitab väljendi päritolule piiblist Vanast Testamendist	2	2 p – õige vastus 0 p – vale vastus

	Hinnatav tunnus / Eeldatav vastus	Punkte kokku kuni	Märkused
2.4	1. juba tuli nagu pangega; 2. pais aga virutab kui toobriga; 3. segi kõik kui Soodomas-Komorras.	2	2 p - 2 õiget 1 p – 1 õige
2.5	Hinnata õpilase arutlusoskust, tekstiloogikat, omanäolisust, loomingulisust, kujundlikkust ja õigekirja.	8	8 p – Esitatud on argumenteeritud ja loogiline valmi tõlgendus. Kasutatud on kujundlikku keelt, sõnavara on mitmekesine. Võib olla üks õigekirjaviga. 6 p – Argumenteeritud valmi tõlgendus. Esineb üksikuid stiilikonarusi, sõnavara kujundlik ja mitmekesine. Kuni kaks õigekirjaviga. 4 p – Valmi tõlgendus jääb üldsõnaliseks, ent tabatud on teksti olemust ja seost tänapäevaga. Esineb üksikuid stiilikonarusi, sõnavara pole eriti mitmekesine, kujundlikkust napib. 3-4 õigekirjaviga. 2 p – Tõlgendus on väheargumenteeritud ega mõju lugejale veenvalt. Üldsõnaline. Kuni viis õigekirjaviga. Siiski on teksti püütud tõlgendada ja tuua paralleele tänapäevase eluga. 0 p – Teksti on nõrgalt argumenteeritud, kohmakas stiil ja rohked õigekirjavead raskendavad lugejal tekstist arusaamist. Ilmselge ületõlgendus, esitatud kokkupuutepunktid inimeste tänapäeva eluga täiesti meelevaldsed.
3.1	1. Eestikeelne nimetus kõlab kaunimalt kui võõrkeelne mugandus; 2. Võõrapärase nimega taim ei müü, kuna ei teata, mis see tähendab; 3. Uut nime ei kasutata, seega tuleb vana nimi uuesti kasutusele võtta.	3	3 p – 3 põhjust 2 p – 2 põhjust 1 p – 1 põhjust 0 p – vastamata või vale põhjendus
3.2	Tekstis on öeldud, et eesti keel kõlab kaunimalt kui võõrkeel, kuid näitena tuuakse taimenimetuse <i>okserögajuur</i> , mis ei kõla eriti kaunilt.	2	2 p – on leitud vastuolu 0 p – vastuolu ei ole märgatud

	Hinnatav tunnus / Eeldatav vastus	Punkte kokku kuni	Märkused
3.3	Inimesed ei teadnud nime tähendust.	2	2 p – õige vastus 0 p – vale vastus
3.4	<i>revideerimine</i> – ümberhindamine ja muutmine; kontrollimine; revisjoni tegemine omategusõnad: <i>muutma, otsustab</i> jne (võib olla ka selles vormis, mis on tekstis)	2	2 p – on leitud nii oma- kui võõrsõna ja võõrsõnale on kirjutatud ka õige tähendus 1 p – on leitud nii oma- kui võõrsõna, kuid võõrsõna tähendus on vale või puudub <i>või</i> on leitud ainult võõrsõna ja lisatud sellele tähendus, kuid omasõna pole leitud 0 p – vastus puudub <i>või</i> on leitud ainult omasõna
3.5	Võõrnimisõnad: <i>botaanika</i> – taimeteadus <i>pastor</i> – kirikuõpetaja omanimisõnad: taimenimed, puud, põõsad, marjad jne	2	2 p – on leitud nii oma- kui võõrsõna ja võõrsõnale on kirjutatud ka õige tähendus 1 p – on leitud nii oma- kui võõrsõna, kuid võõrsõna tähendus on vale või puudub <i>või</i> on leitud ainult võõrsõna ja lisatud sellele tähendus, kuid omasõna pole leitud 0 p – vastus puudub <i>või</i> on leitud ainult omasõna
3.6	Hinnata kirjelduse sõnastust ja stiili	4	4 p – mõlemad valitud taimed on kirjeldatud värvikalt ja fantaasiarikkalt, arvestades taimede nimetust 3 p – mõlemad valitud taimed on kirjeldatud värvikalt, kuid ei ole arvestatud taimede nimetust 2 p – ühte taime on kirjeldatud värvikalt <i>või</i> kahte taime on kirjeldatud rahuldavalt 1 p – ühte taime on kirjeldatud rahuldavalt
	Kokku punkte kuni	50	